โครงสร้างและการจัดองค์กร

ประวัติสำนักงานจังหวัด

สำนักงานจังหวัดเป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนภูมิภาค ดำเนินการเป็นศูนย์กลางในการบริหารงานของผู้ว่าราชการจังหวัด เช่นเดียวกับสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นศูนย์กลางของการบริหารราชการของกระทรวงมหาดไทยในส่วนกลางสำนักงานจังหวัดเป็นหน่วยงานที่ปรากฏชื่อ เป็นครั้งแรกในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๕ ซึ่งตามมาตรา ๓๘ ของพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดไว้ว่า ให้แบ่งส่วนราชการของจังหวัดดังนี้

๑. สำนักงานจังหวัด มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของจังหวัดนั้น มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาและรับผิดชอบ

๒. ส่วนต่างๆ ซึ่งกระทรวง ทบวง กรม ได้ตั้งขึ้น มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการของ กระทรวง ทบวง กรม นั้นๆ มีหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดนั้นๆ เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาและรับผิดชอบ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสำนักงานจังหวัดจะมีปรากฏชื่ออยู่ตามกฎหมาย แต่ในทางปฏิบัติ สำนักงานจังหวัดยังไม่เคยได้รับการจัดตั้งขึ้นโดยเจ้าหน้าที่ของตนเองไปประจำปฏิบัติงานอยู่เลย คงมีแต่เฉพาะตัวผู้ว่าราชการจังหวัดเพียงท่านเดียว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในระยะแรกๆ งานของสำนักงานจังหวัดมีปริมาณไม่มากนัก ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดได้มอบหมายให้แผนกปกครองจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการแทน

ต่อมาเมื่องานด้านต่าง ๆ ของจังหวัดมีปริมาณเพิ่มขึ้นกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเห็นความจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งสำนักงานจังหวัด โดยมีเจ้าหน้าที่ของตนเองปฏิบัติงานอยู่อย่างแท้จริง เพื่อช่วยเหลือผู้ว่าราชการจังหวัดในการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่และความรับผิดชอบ ซึ่งมีอยู่อย่างกว้างขวางโดยเฉพาะเนื่องจากผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้รับนโยบายจากนายกรัฐมนตรีคณะ รัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มาปฏิบัติให้บังเกิดผลแก่ประชาชนในท้องที่ และรัฐบาลได้มีนโยบายที่จะพัฒนาการบริหารราชการที่จะให้หน่วยงานของทุกกระทรวง ทบวง กรม ที่มีหน่วยงานในจังหวัดได้ขึ้นตรงหรือรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด สำนักงานจังหวัดจึงต้องทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการบริหารงานของผู้ว่า ราชการจังหวัด และเป็นศูนย์กลางในการประสานแผนและโครงการของทุกกระทรวง ทบวง กรม ในจังหวัด

กระทรวงมหาดไทยโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๑๖ จึงได้กำหนดให้มีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้ว่าราชการจังหวัดขึ้นในสำนักงานจังหวัด ๕ จังหวัด และได้มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๑๘ กำหนดให้ขยายการจัดอัตรากำลังเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ อีกจำนวน ๑๖ จังหวัด และในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ จำนวน ๔๙ จังหวัดตามลำดับ ทั้งนี้เพื่อให้สำนักงานจังหวัดเป็นหน่วยงานที่มีขีดความสามารถในการบริหารราชการ ส่วนภูมิภาคดำเนินการเป็นศูนย์กลางในการบริหารงานของผู้ว่าราชการจังหวัด ได้เช่นเดียวกับสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยในส่วนกลาง

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารการวินิจฉัยสั่งการ การประสานงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของ สำนักงานจังหวัดให้เป็นไปตามนโยบาย ซึ่งได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ขึ้นในส่วนราชการของสำนักงานจังหวัดเป็นครั้งแรก ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ใน ๕ จังหวัด ได้แก่ พระนครศรีอยุธยา นครสวรรค์ ชลบุรี สงขลา และยะลา

ต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้ขยายการดำเนินการเพิ่มขึ้นใน ๑๖ จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา อุบลราชธานี เชียงใหม่ นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี นราธิวาส ลพบุรี สระบุรี นนทบุรี ฉะเชิงเทรา จันทบุรี สมุทรปราการ สุโขทัย พิจิตร นครปฐม และชุมพร และในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ได้ขยายเพิ่มขึ้นจนครบทุกจังหวัด

โครงสร้างสำนักงานจังหวัด

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๐ แบ่งส่วนราชการของจังหวัดไว้ ซึ่งได้ระบุถึงสำนักงานจังหวัดและหน้าที่ความรับผิดชอบไว้ด้วย ดังนี้

๑. สำนักงานจังหวัด มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไป และการวางแผนพัฒนาจังหวัดของจังหวัดนั้น มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไป และการวางแผนพัฒนาจังหวัดของจังหวัดนั้น มีหัวหน้าสำนักงานจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานจังหวัด

๒. ส่วนต่างๆ ซึ่งกระทรวง ทบวง กรม ได้ตั้งขึ้น มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวง ทบวง กรมนั้นๆ มีหน้าที่ส่วนราชการประจำจังหวัดนั้นๆ เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบพันธะกิจของสำนักงานจังหวัด

พันธะกิจของสำนักงานจังหวัด

เนื่องจากสำนักงานจังหวัดเป็นหน่วยงานราชการ จึงมีการจัดโครงสร้างและการบริหารจัดการในรูปแบบขององค์การระบบราชการ (Ideal Type Bureaucracy) ที่แบ่งงานกันตามความถนัดเฉพาะด้าน (Specialization) ยึดหลักสายการบังคับบัญชาตามลำดับชั้น (Hierarchy) ยึดกฎหมาย และระเบียบเป็นหลักในการปฏิบัติงาน (Procedures and regulations) เน้นความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นส่วนตัว ไม่ยึดติดในตัวบุคคลแต่ยึดตำแหน่งเป็นหลัก (Impersonality) มีรับบุคลากรเข้าทำงาน และเลื่อนตำแหน่งหรือให้ผลตอบแทนตามความสามารถ (Competency) และมีความมั่นคงในอาชีพการงาน (tenure)

สำนักงานจังหวัดเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่สำคัญหน่วยงานหนึ่งที่ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา (Back Office) สำหรับผู้ว่าราชการจังหวัด กล่าวคือ ทำหน้าที่ให้คำแนะนำหรือแสดงข้อคิดเห็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานของผู้ว่าราชการจังหวัด ในการบริหารราชการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด โดยมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

๑. เพื่อเป็นศูนย์กลางการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนภายในจังหวัดในการร่วมกันพัฒนาจังหวัดให้เจริญก้าวหน้า

๒. เป็นหน่วยงานให้คำปรึกษาราชการของจังหวัด พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางของข้อมูลข่าวสารและระเบียบปฏิบัติราชการที่ครบถ้วน

๓. เพื่อบริหารงานภายใต้การจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสูงสุด

๔. เพื่อให้บริการแก่ภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนประชาชนในสังคมให้ได้รับความพึงพอใจอย่างสูงสุด

๕. สนับสนุนให้การบริหารราชการของผู้ว่าราชการจังหวัดและของส่วนราชการต่างๆ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของผู้ว่าราชการจังหวัด ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของสำนักงานจังหวัด

๑. เพื่อตรวจสอบ เสนอแนะ ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานแก่ผู้ว่าราชการจังหวัด

๒. เพื่อรับผิดชอบงานอื่นๆ ที่ไม่มีหน่วยงานใดรับผิดชอบโดยตรง

๓. เพื่อกำกับดูแล เกี่ยวกับการติดตามผลการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัด

๔. เพื่อจัดงานบริหารราชการทั่วไปของจังหวัดเช่น งานเลขานุการ งานบริหารงานบุคคลในอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด

๕. เพื่อประสานราชการกับหน่วยงานต่างๆ

(ผนวก) ใบท้ายคำสั่ง สป.มท. ที่ 399/2559 ลงวันที่ 16 พฤษภาค 559)

โครงสร้างภารกิจและการแบ่งงานภายในของสำนักงานจังหวัด

ผู้ว่าราชการจังหวัด

หน่วยตรวจสอบภายใน

สำนักงานจังหวัด

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานจังหวัด (ตามกฎกระทรวง ฯ พ.ศ.2553)
- แปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับชาติไปเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดในพื้นที่
- พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการวางแผน และเครือข่ายสารสนเทศของจังหวัด โดยเป็นศูนย์สารสนเทศของจังหวัด เพื่อการบริหารและวางแผนพัฒนาจังหวัด
- จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ดำเนินการตามแผน กำกับและติดตามผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนพัฒนาจังหวัด รวมทั้งประสานการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด
- จัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดหรือคำของบประมาณของจังหวัด และประสานการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัดหรือคำของบประมาณของกลุ่มจังหวัด
- ดำเนินการด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลและการพัฒนาระบบราชการของจังหวัด
- อำนวยการ ประสาน ปฏิบัติงาน และสนับสนุนงานอันเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มงานอำนวยการ

- บริหารงานทั่วไปของจังหวัด
- งานช่วยอำนวยการผู้ว่าราชการจังหวัด
- เสนอแนะการบริหารราชการตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด
- งานรัฐพิธี ราชพิธี
- จัดให้มีระบบการสื่อสารระหว่างส่วนราชการภายในจังหวัด รวมทั้งระหว่างจังหวัดและส่วนกลาง
- งานให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย
- งานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานจังหวัด
- งานการต่างประเทศและงานความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน
- งานกิจการด้านการข่าว
- งานพัสดุของสำนักงานจังหวัด
- งานการเงินและบัญชี ในฐานะ กรม/จังหวัด/สำนักงานจังหวัด
- งานเบิกจ่ายงบประมาณยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด
- งานเบิกจ่ายงบประมาณแทนกัน
- งานจัดทำคำของบประมาณของสำนักงานจังหวัด
- ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด

- พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด
- การบูรณาการและเชื่อมโยงแผนในทุกระดับ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่
- จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด
- จัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีและคำของบประมาณของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด
- ประสานและปฏิบัติตามแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และแผนงาน/โครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี
- บริหารงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด
- ติดตามและประเมินผลตามแผนพัฒนา/แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด
- สนับสนุนเชิงวิชาการด้านนโยบายและแผนแก่หน่วยงานในจังหวัด
- งานตรวจราชการ
- ประสานและดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- งานความร่วมมือภาครัฐและเอกชน
- งานกิจการพิเศษตามนโยบายรัฐบาล
- ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล

- งานบริหารงานบุคคลในอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด
- งานสนับสนุนผู้ว่าราชการจังหวัดในเรื่องกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ บริหารทรัพยากรบุคคล
- จัดทำฐานข้อมูลบุคคลจังหวัด วางแผนพัฒนาบุคลากรในจังหวัด
- งานส่งเสริมจริยธรรม ป้องกันทุจริตและประเทศไทยใสสะอาด
- ประสานงานกับสำนักงาน ก.พ.และส่วนราชการในการเพิ่มขีดความสามารถและเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารงานทรัพยากรบุคคลจังหวัด
- งาน อ.ก.พ.จังหวัด และงาน ก.ธ.จ.
- งานบริหารงานบุคคลของสำนักงานจังหวัด
- เรื่องร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในอำนาจผู้ว่าราชการจังหวัด
- การพัฒนาระบบราชการของจังหวัด
- คำรับรองการปฏิบัติราชการของจังหวัด
- การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของจังหวัด
- ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด

- รับเรื่องราวร้องทุกข์ (ยกเว้น เรื่องร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในอำนาจผู้ว่าราชการจังหวัด)
- การจัดชุดปฏิบัติการเคลื่อนที่เร็ว (Mobile Service)
- รับเรื่องราวความต้องการและข้อเสนอแนะของประชาชน
- งานคุ้มครองผู้บริโภคของจังหวัด
- งานบริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service : OSS)
- งานบริการและให้คำปรึกษาเชตเศรษฐกิจพิเศษ
- งานบริการรับเรื่อง - ส่งต่อ
- งานบริการข้อมูลข่าวสาร/ให้คำปรึกษา
- ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

หมายเหตุ : มติ อ.ก.พ.มท. ครั้งที่ 3/2559 เมื่อวันที่ 28 เมษายน 59 อนุมัติการจัดโครงสร้างการแบ่งงานภายในและการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559

(ผนวก) บท้ายคำสั่ง สป.มท. ที่ 399/2559 ลงวันที่ 16 พฤษภาคม 2559)

โครงสร้างอัตรากำลังของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย (ส่วนภูมิภาค)

จังหวัด 27 - 41

ผู้ว่าราชการจังหวัด (นักปกครองสูง) = 1

รองผู้ว่าราชการจังหวัด (นักปกครองต้น) = 2 - 3

หน่วยตรวจสอบภายในจังหวัด 2 - 3

หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายในจังหวัด
นวก.ตส. (ชำนาญการพิเศษ , ปฏิบัติการหรือชำนาญการหรือชำนาญการพิเศษ) = 1

นวก.ตส. (ปฏิบัติการหรือชำนาญการ) = 1 - 2

สำนักงานจังหวัด 22 - 34

หัวหน้าสำนักงานจังหวัด (ผู้อำนวยการสูง) = 1

กลุ่มงานอำนวยการ 8 - 16

ผู้อำนวยการกลุ่มงานอำนวยการ
น.จกป. (ชำนาญการพิเศษ) = 1

น.จกป. (ปฏิบัติการหรือชำนาญการ) = 1 - 4
นวก.กง.บช. (ปฏิบัติการหรือชำนาญการ) = 0 - 1
นก. (ปฏิบัติการหรือชำนาญการ) = 1
จธก. (ปฏิบัติงานหรือชำนาญงาน) = 1 - 5
จพง.กง.บช. (ปฏิบัติงานหรือชำนาญงาน) = 0 - 2
นช.พ่ฟ. (ปฏิบัติงานหรือชำนาญงาน) = 2 - 3
นช.ศ. (ปฏิบัติงานหรือชำนาญงาน) = 0 - 1

กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล 2

ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล
น.ทบ. (ชำนาญการพิเศษ) = 1

น.ทบ. (ปฏิบัติการหรือชำนาญการ) = 1

กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด 6 - 9

ผู้อำนวยการกลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด
น.วค. (ชำนาญการพิเศษ) = 1

น.วค. (ปฏิบัติการหรือชำนาญการ) = 4 - 7
นวก.คต. (ปฏิบัติการหรือชำนาญการ) = 1

พนักงานราชการ = 2 - 6

ลูกจ้างประจำ = 3 - 15

กลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด 5 - 6

ผู้อำนวยการกลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด
น.วค. (ชำนาญการพิเศษ) = 1

น.วค. (ปฏิบัติการหรือชำนาญการ) = 2 - 3
นก. (ปฏิบัติการหรือชำนาญการ) = 1 - 2
จธก. (ปฏิบัติงานหรือชำนาญงาน) = 0 - 1

หมายเหตุ :
นวก.ตส. - นักวิชาการตรวจสอบภายใน
น.จกป. - นักจัดการงานทั่วไป
นวก.กง.บช. - นักวิชาการเงินและบัญชี
นช.พ่ฟ. - นายช่างไฟฟ้า
น.วค. - นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
นก. - นิติกร
จธก. - เจ้าพนักงานธุรการ
นช.ศ. - นายช่างศิลป์
น.ทบ. - นักทรัพยากรบุคคล
นวก.คต. - นักวิชาการคอมพิวเตอร์
จพง.กง.บช. - เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี

หมายเหตุ : มติ อ.ก.พ.มท. ครั้งที่ 3/2559 เมื่อวันที่ 28 เมษายน 59 อนุมัติการจัดโครงสร้างการแบ่งงานภายในและการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559